

ถึงเวลาหยุดความไม่แน่นอน: การประมูลคลื่นความถี่ 2.1GHz ได้ราคาที่เป็นธรรม และจะสร้างประโยชน์อย่างมากต่อประเทศไทย

ประชาชน นักธุรกิจ และคนในแวดวงอุตสาหกรรมโทรคมนาคมต่างแสดงความยินดีต่อกสทช. ที่ในที่สุดก็สามารถทำให้ตลาดโทรคมนาคมของไทยมีคลื่นความถี่ใหม่ใช้งาน ซึ่งกำลังเป็นที่ต้องการอย่างยิ่ง ในราคาที่ยังคงเป็นที่ถกเถียงกันอยู่ว่าเป็นธรรมสำหรับทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Mobile Network Operators: MNOs) จะนำคลื่นความถี่นี้ไปให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงแบบไร้สาย (Wireless Broadband) ทั้ง 3G และ 4G ด้วยอัตราค่าบริการที่ประชาชนรับได้ ซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์อย่างมากต่อประเทศไทยทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม

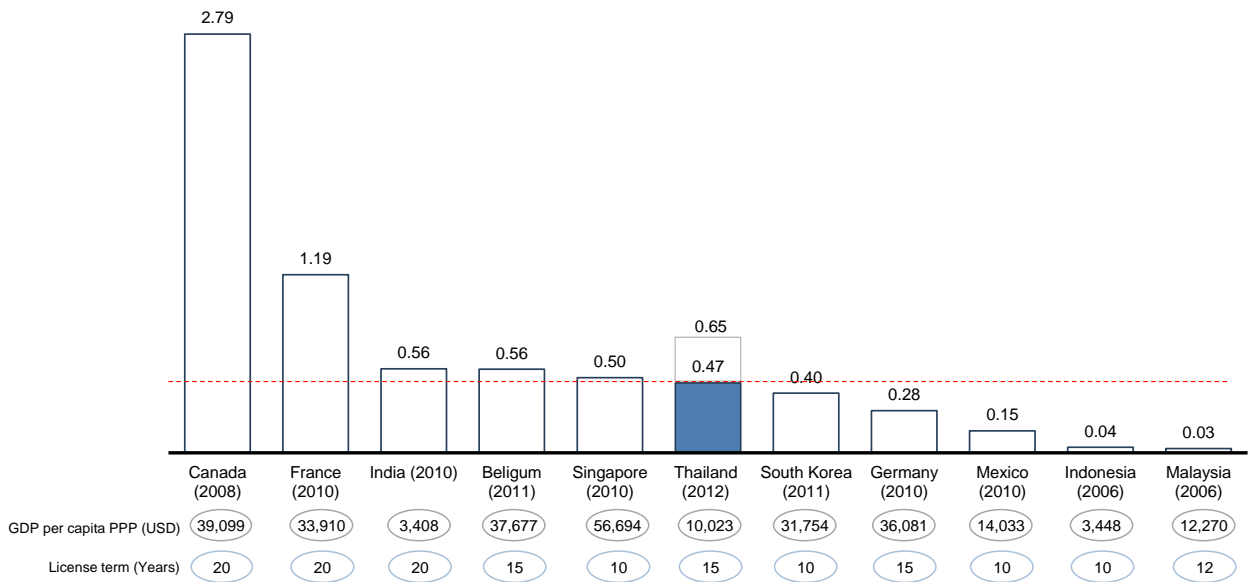
แม้ว่าทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในประเทศไทยจะมองเห็นถึงประโยชน์ของการให้บริการ 3G และ 4G ที่มีต่อการพัฒนาประเทศ แต่ผลการประมูลกลับนำไปสู่การถกเถียง และการคัดค้านทางกฎหมายอย่างร้อนแรง โดยเฉพาะมีการกล่าวหาว่า “การประมูลในราคาต่ำ ทำให้ผู้ให้บริการภาคเอกชนได้รับประโยชน์บนความเสียหายของภาครัฐ” ซึ่งผมมองว่าเป็นข้อกล่าวหาที่รุนแรงเกินไป เพราะจากมุมมองของมืออาชีพที่เป็นอิสระ และจากการวิเคราะห์ เห็นว่ายังไม่มีการเปรียบเทียบระหว่างราคาประมูลของ กสทช. และมาตรฐานเปรียบเทียบของอุตสาหกรรม (Benchmarks) และยังขาดการเผยแพร่ผลการวิเคราะห์อย่างเป็นทางการเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อให้เห็นความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องเดินหน้าต่อไป

จากนี้ไป ผมจะใช้ข้อเท็จจริง มาตรฐานเปรียบเทียบของอุตสาหกรรม และการวิเคราะห์ เพื่อแสดงให้เห็นว่า ผลการประมูลคลื่นความถี่ 2.1GHz ของ กสทช. ดีสำหรับประเทศไทย และควรได้รับการรับรองโดยไม่มีข้อโต้แย้งใดๆอีก ผมหวังว่าผลการวิเคราะห์นี้จะป็นหลักฐานที่มีความอิสระ ว่าข้อโต้แย้งต่อผลการประมูลนั้น ไม่อยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริง และไม่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศไทย

ราคามาตรฐานเปรียบเทียบของคลื่นความถี่ 2.1GHz

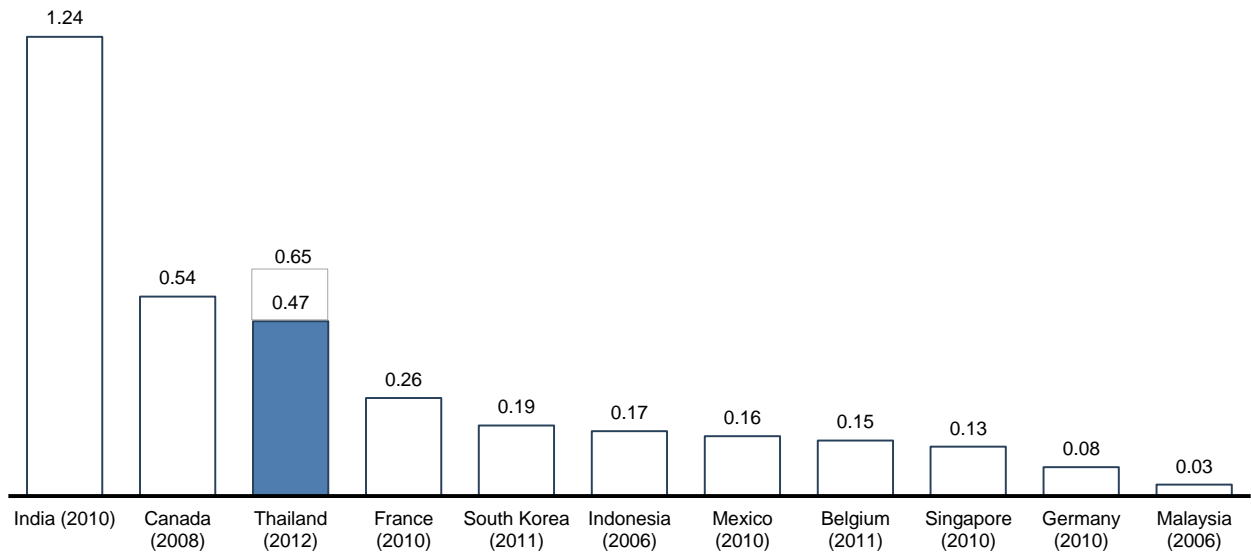
ประเทศไทยได้รับเงินมูลค่า 41,625 ล้านบาท จากการเปิดประมูลใบอนุญาตคลื่นความถี่ 2.1 GHz จำนวน 45 MHz จากการประมูลในวันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ.2555

2.1GHz spectrum benchmarks, USD/MHz/capita

จากแผนภาพ แสดงให้เห็นถึงราคามาตรฐานเปรียบเทียบของการประมูลคลื่นความถี่ 2.1 GHz ในต่างประเทศที่เพิ่งเปิดประมูลเมื่อไม่นานมานี้ โดยราคาที่สูงขึ้นอยู่ในหน่วยเดียวกันคือ เหรียญสหรัฐต่อ MHz ต่อประชากร โดยแท่งสีน้ำเงินและเส้นสีแดงในแผนภาพ แสดงถึงราคาประมูลสุดท้ายของการประมูลคลื่นความถี่ 2.1 GHz ของประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าราคาประมูลของประเทศไทยอยู่ที่ 0.47 เหรียญสหรัฐต่อ MHz ต่อประชากร สูงกว่าราคาประมูลของประเทศที่มีรายได้ต่อหัวประชากรสูงกว่า ได้แก่ ประเทศสิงคโปร์ เยอรมนี และเกาหลีใต้ นอกจากนี้ยังเป็นราคาที่สูงมากกว่า 3 เท่าของราคาประมูลของประเทศกำลังพัฒนาที่อยู่ในระดับเดียวกัน เช่น ประเทศอินโดนีเซีย และเม็กซิโก (ในการเปรียบเทียบไม่สามารถใช้ข้อมูลการประมูลคลื่นความถี่ 2.1GHz ที่เกิดขึ้นนานกว่า 10 ปีได้ เนื่องจากความแตกต่างของสภาพเศรษฐกิจและเทคโนโลยี ซึ่ง ณ เวลานั้น การให้บริการ 3G นั้นสามารถทำได้บนคลื่นความถี่ 2.1 GHz เท่านั้น แต่ในปัจจุบันสามารถให้บริการได้บนคลื่นความถี่ 850/900 MHz และ 2.1GHz ทั่วโลก)

2.1GHz spectrum benchmarks, USD/MHz/capita (PPP adjusted and 15 year licence normalized)

อย่างไรก็ตาม ผู้ที่ไม่เห็นด้วยและยื่นคัดค้านทางกฎหมาย ได้โต้แย้งว่าประเทศไทยควรมีรายได้จากการประมูลตาม “ราคาที่ถูกต้อง” ซึ่งอยู่ที่ประมาณ (ตามการศึกษา) 60,000 ล้านบาทสำหรับคลื่นความถี่นี้ หรือคิดเป็น 0.65 เหรียญสหรัฐต่อ MHz ต่อประชากร ซึ่งจะทำให้ราคาประมูลของประเทศไทยสูงขึ้นไปอีกเมื่อเทียบกับต่างประเทศ โดยจะสูงกว่าประเทศเบลเยียมและอินเดีย ซึ่งประเทศอินเดียเป็นประเทศที่การกำกับดูแลในอุตสาหกรรมโทรคมนาคมยังไม่มีเสถียรภาพและไม่มั่นคง ผู้ให้บริการโทรคมนาคมต้องทนอยู่กับการดำเนินธุรกิจที่ไม่มีความสามารถในการทำกำไร และการขยายการให้บริการ 3G อยู่ในระดับที่ต่ำกว่าที่ประมาณการไว้ จนถึงปัจจุบัน

ดังนั้นประเด็นที่สำคัญตอนนี้ไม่ใช่ราคาประมูลที่ได้อยู่สูงกว่าราคาเริ่มต้นมากนักน้อยเพียงใด ตามที่รายงานหลายฉบับได้เน้นผิดประเด็น เนื่องจากการวัดดังกล่าว ไม่ได้เป็นการวัดเชิงเปรียบเทียบ หรือเป็นการบ่งชี้ว่าเป็นราคาที่เป็นธรรม ผมเชื่อว่าคงเป็นไปได้ยากที่จะมีคนเห็นว่าประเทศไทย ควรมีราคาประมูลที่สูงกว่าประเทศอย่างเกาหลีใต้ สิงคโปร์ และเบลเยียม โดยเฉพาะผู้ที่กำลังพยายามคัดค้านผลการประมูล และอยากให้ประเทศไทยมีการให้บริการ 3G และอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ในราคาที่ประชาชนจ่ายได้

ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมโทรคมนาคมของประเทศไทย

เราต้องยอมรับว่าเราไม่ได้อยู่ในโลกที่สมบูรณ์แบบ และเราไม่สามารถวิเคราะห์เรื่องใดเรื่องหนึ่งแยกต่างหากโดยไม่พิจารณาเรื่องอื่นๆที่เกี่ยวข้องได้ โดยนอกเหนือจากประเด็นด้านราคาที่กล่าวไว้ข้างต้น ยังมีประเด็นที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ในอุตสาหกรรมโทรคมนาคมที่ต้องนำมาพิจารณาในการจัดสรรคลื่นความถี่ 2.1 GHz ด้วย โดยประเด็นหลักที่ต้องพิจารณาลำหรับประเทศไทย ได้แก่ ความเพียงพอของคลื่นความถี่ ระบบสัมปทาน และการแข่งขัน

ความเพียงพอของคลื่นความถี่ เป็นประเด็นที่สำคัญที่สุดของผู้ให้บริการทั้งในปัจจุบันและในอนาคตของผู้ให้บริการทั่วโลก ผู้ให้บริการมีความต้องการที่จะซื้อคลื่นความถี่เพื่อให้บริการข้อมูลความเร็วสูง (High speed data services) โดยเฉพาะอย่าง

ยิ่งในปัจจุบันที่มีความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงแบบไร้สายด้วยเทคโนโลยี 3G และ 4G หากจะเปรียบเทียบง่าย ๆ รัฐบาลต้องซื้อคอนกรีตมาสร้างถนน หากคอนกรีตหรือคลื่นความถี่ขาดแคลน จะทำให้มีความแออัดเพิ่มมากขึ้นทุกวันเพราะมีผู้ใช้ถนนหรือผู้ใช้โครงข่ายโทรคมนาคมเพิ่มขึ้น ส่งผลให้การเดินทางล่าช้าและไม่มีคุณภาพ ส่งผลเสียต่อสังคมและเศรษฐกิจโดยรวม ลองนึกถึงความแออัดของกรุงเทพฯ หากไม่มีถนน สะพาน และทางด่วนที่สร้างใหม่ในช่วง 5-10 ปีที่ผ่านมา เพราะขาดแคลนคอนกรีต

ผู้ให้บริการในประเทศไทยต้องเผชิญทั้งปัญหาการขาดแคลนคลื่นความถี่เพื่อให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงแบบไร้สาย และความไม่แน่นอนว่าจะมีคลื่นความถี่เพียงพอในอนาคต (ผมหลีกเลี่ยงที่จะอ้างถึง 3G เพราะจะทำให้ใบอนุญาตคลื่น .

ความถี่ 2.1 GHz โดยไม่ได้เจาะจงเทคโนโลยี ทำให้สามารถนำไปให้บริการได้ทั้ง 3G และ/หรือ 4G เหมือนกับประเทศญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ ซึ่งผู้ที่คัดค้านได้มองข้ามเรื่องนี้ไป) เมื่อผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ขาดแคลนคลื่นความถี่ แต่จำเป็นต้องให้บริการสื่อสารข้อมูลความเร็วสูงขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการใช้งาน จะเกิดผลเสียสองประการ ได้แก่

- 1) ผู้ให้บริการจะจัดสรรคลื่นความถี่ในระบบ 2G เช่น 900 MHz เพื่อมาให้บริการ 3G ซึ่งหมายถึงการให้บริการเสียงในระบบ 2G จะถูกลดลง รวมทั้งไม่สามารถให้บริการระบบ 4G ได้
- 2) ผู้ให้บริการจะต้องสร้างสถานีฐานและเสาสัญญาณเพิ่มมากขึ้นอย่างมาก เพื่อรองรับความต้องการใช้งานด้านเสียงและด้านข้อมูล ด้วยปริมาณคลื่นความถี่ (Bandwidth) ที่ลดลง

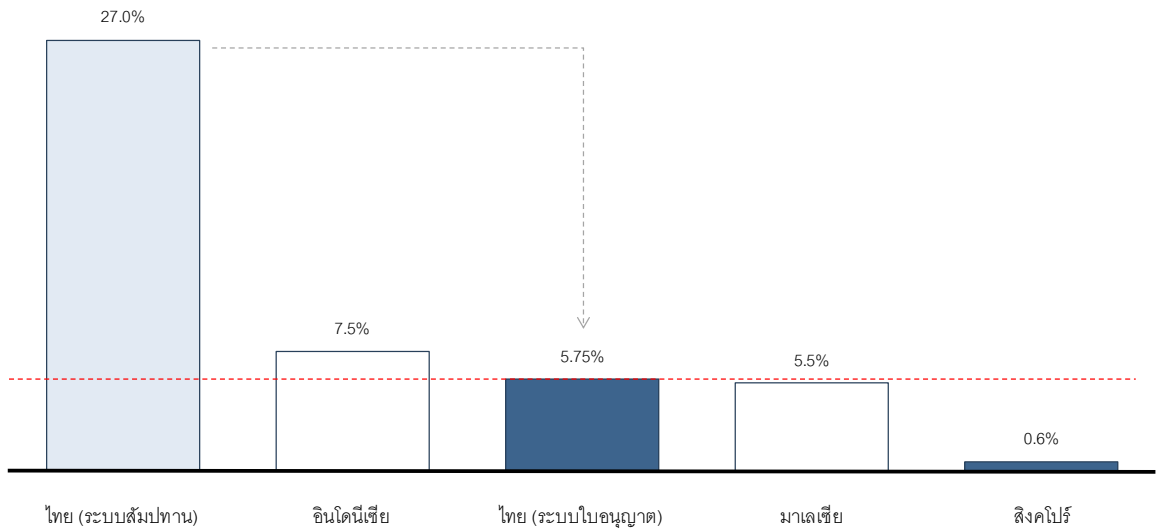
ผลกระทบที่ตามมาต่อผู้บริโภคคือ ผู้บริโภคต้องใช้บริการด้วยอัตราค่าบริการที่สูงขึ้นและคุณภาพที่ลดลง เมื่อเปรียบเทียบกับกรณีที่มีคลื่นความถี่ที่เพียงพอ การมีคลื่นความถี่ 2.1 GHz ไม่เพียงแต่ทำให้ผู้ให้บริการสามารถให้บริการ 3G และ 4G ได้เท่านั้น แต่ยังมีความเป็นไปได้ที่ผู้ให้บริการจะปรับปรุงโครงข่ายโทรคมนาคมของตนเองให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นเพื่อรองรับการให้บริการ 2G 3G และ 4G บนคลื่นความถี่ที่ตนเองมีทั้งหมด ซึ่งจะทำให้สามารถให้บริการแก่ผู้บริโภคด้วยคุณภาพของเสียงและข้อมูลที่ดีขึ้น

ระบบสัมปทาน เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ถูกนำมาวิเคราะห์ถึงความจำเป็นในการจัดสรรคลื่นความถี่ 2.1GHz เพื่อให้มีบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในราคาค่าบริการที่ประชาชนจ่ายได้ โดยมีเหตุผล 2 ประการที่จำเป็นต้องมีการจัดสรรคลื่นความถี่ 2.1GHz ดังต่อไปนี้

- 1) ปัจจุบัน ประเทศไทยมีต้นทุนการกำกับดูแล (Regulatory cost) ที่สูงที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับตลาดที่ใกล้เคียงกัน และอาจจะสูงที่สุดในโลกก็ได้ โดยจากแผนภาพ แสดงให้เห็นว่าผู้ให้บริการในประเทศไทย จ่ายส่วนแบ่งรายได้ในอัตราที่สูงมาก เมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคเดียวกัน (กราฟแท่งแรก) และแสดงให้เห็นด้วยว่าคลื่นความถี่ 2.1 GHz ภายใต้ระบบใบอนุญาตของ กสทช. เกิดต้นทุนการกำกับดูแลที่เหมาะสม โดยการประหยัดต้นทุนที่เกิดขึ้นจะส่งผ่านไปยังผู้บริโภค หากไม่มีระบบใบอนุญาต ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่

จำเป็นต้องให้บริการ 3G และ 4G ภายใต้สัญญาสัมปทานเดิม โดยใช้คลื่นความถี่ 850 และ 900 MHz และอัตราค่าบริการต้องสูงกว่าระบบใบอนุญาต ถึง 5 เท่า เนื่องจากมีต้นทุนการกำกับดูแลที่สูงกว่า

มาตรฐานเปรียบเทียบของต้นทุนการกำกับดูแล (Regulatory cost benchmarks), % ของรายได้

- 2) ยังมีคลื่นความถี่ที่ผู้ให้บริการต้องประมูลจาก กสทชอีกในอนาคต เนื่องจากคลื่นความถี่ที่ผู้ให้บริการใช้งานตามสัญญาสัมปทานที่มีอยู่ในปัจจุบันกำลังจะสิ้นสุดลงในอีก 5 ปีข้างหน้า หนึ่งในสามของคลื่นความถี่ 1.8 GHz จะหมดสัญญาในปี พ.ศ.2556 คลื่นความถี่ 900 MHz ทั้งหมดจะหมดสัญญาในปี พ.ศ.2558 และคลื่นความถี่ 1.8 GHz ที่เหลืออีก 850 MHz จะหมดสัญญาในปี พ.ศ.2561ซึ่งหมายถึงผู้ให้บริการต้องใช้เงินลงทุน (อีกจำนวนมหาศาล และจะส่งผลกระทบต่ออัตรากำไรและอัตราค่าบริการที่คิดกับผู้บริโภคแน่นอน หากตอนนี้มีคนที่ได้แย้งว่าราคาประมูลของคลื่นความถี่ 2.1 GHz ควรได้ราคาสูงกว่าผลการประมูล และจะถูกใช้เป็นมาตรฐานสำหรับการประมูลคลื่นความถี่ครั้งต่อไปในอนาคต ก็จะมีส่งผลกระทบต่อในการประมูลครั้งถัดๆ ไป และยังเป็นภาระทางการเงินของผู้ให้บริการมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อผู้บริโภคที่ต้องแบกรับอัตราค่าบริการที่สูงขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

การแข่งขันและการพัฒนาอุตสาหกรรมโทรคมนาคมเป็นปัจจัยสุดท้าย ที่เรานำมาวิเคราะห์ผลการประมูลคลื่นความถี่ 2.1 GHz จากการวิเคราะห์ของเราแสดงให้เห็นแล้วว่าราคาเริ่มต้นของการประมูลคลื่นความถี่ 2.1 GHz อยู่ในระดับที่สูงและยังจะมีการประมูลคลื่นความถี่เกิดขึ้นอีกหลายครั้งใน 5 ปีข้างหน้า นอกจากนี้ประเทศไทยมีผู้ให้บริการรายใหญ่อยู่ 3 ราย ซึ่งมีส่วนแบ่งการตลาดรวมกันมากถึงร้อยละ 95 (ไม่รวม บมจ. ทีโอที และบมจ. กสท โทรคมนาคม) ที่ได้ลงทุนในโครงข่ายโทรคมนาคมเป็นมูลค่าหลายแสนล้านบาทในช่วงหลายสิบปีที่ผ่านมา ดังนั้นการที่จะคาดหวังว่าจะมีผู้ให้บริการรายใหม่เข้ามาแข่งขันในอุตสาหกรรมนี้ นับเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ยากในโลกแห่งความเป็นจริงด้วยเหตุผลหลายประการ ได้แก่ ความไม่แน่นอนของการกำกับดูแล รวมถึงระบบสัมปทานและข้อขัดแย้งด้านกฎหมายที่ขยายวงกว้างขึ้นและเกิดขึ้นเป็นประจำในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (และความต้องการเงินลงทุนสำหรับการสร้างโครงสร้างพื้นฐานใหม่เพื่อแข่งขันกับผู้ให้บริการที่เข้มแข็งและมีการแข่งขันที่รุนแรง

ดังนั้นจึงมีโอกาสอย่างมากที่จะมีผู้ให้บริการจากต่างประเทศให้ความสนใจในการลงทุนในประเทศไทย

การที่มีเพียง AIS DTAC และ TRUE เข้าประมูลคลื่นความถี่เป็นเรื่องที่หลีกเลี่ยงไม่ได้และไม่ได้เป็นสิ่งที่ผิดปกติ ซึ่งเป็นกรณีที่เกิดสมดุระหว่างอุปสงค์ และอุปทาน ดังตัวอย่างในหลายประเทศทั่วโลก เช่น สิงคโปร์ และเกาหลีใต้ ซึ่งในกรณีเช่นนี้ บทบาทสำคัญของหน่วยงานกำกับดูแลคือ ต้องทำให้การจัดสรรคลื่นความถี่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพในราคาที่เป็นธรรม และในประเทศไทยที่มีการกำหนดราคาประมูลเริ่มต้นที่เป็นธรรมกับผู้ให้บริการทุกคนอย่างเท่าเทียม จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องนำกฎ “N-1” มาใช้ ซึ่งกฎนี้จะหมายถึงสุดท้ายจะมีผู้ให้บริการ 1 รายได้คลื่นความถี่น้อยกว่าคู่แข่ง ทำให้ความสามารถในการแข่งขันลดลง และผู้ให้บริการทั้งหมดต้องจ่ายค่าคลื่นความถี่สูงกว่าที่ควรจะเป็น

มีตัวอย่างที่เกิดขึ้นแล้วในประเทศอังกฤษและยุโรป ที่ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่จ่ายค่าคลื่นความถี่ 2.1GHz สูงเกินไป เมื่อประมาณสิบปีที่แล้ว British Telecom หรือ BT จำเป็นต้องขายธุรกิจโทรศัพท์เคลื่อนที่ในต่างประเทศทั้งหมด เนื่องจากมีหนี้สินจากการจ่ายค่าคลื่นความถี่ 2.1GHz เพื่อหลีกเลี่ยงการล้มละลาย

ในประเทศอื่นๆ ที่อยู่ในสถานการณ์ที่มีความสมดุลของอุปสงค์ และ อุปทาน หน่วยงานกำกับดูแลจะมีทางเลือกที่จะจัดสรรคลื่นความถี่โดยไม่ต้องผ่านกระบวนการประมูล ซึ่งการจัดสรรคลื่นความถี่ให้แก่ผู้ให้บริการโดยตรงเป็นแนวทางที่ทำให้บรรลุถึงมูลค่าที่เป็นธรรมของคลื่นความถี่ ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญต่อการพัฒนาอุตสาหกรรม

ตัวอย่างเช่น ประเทศอินโดนีเซียได้ประกาศว่าจะมีการจัดสรรคลื่นจำนวน 10 MHz ในย่าน 2.1GHz ในปี 2012 โดยการคัดเลือกโดยตรง โดยไม่มีการประมูล

อย่างไรก็ตามการจัดสรรโดยตรงไม่สามารถทำได้ในประเทศไทย เพราะว่าทุกคลื่นความถี่ในประเทศไทยต้องได้รับการจัดสรรผ่านการประมูล ตามที่กำหนดในพรบ. องค์การจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับการประกอบกิจการ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พศ. 2553 ทำให้กสทช. ไม่มีทางเลือกอื่นๆ

ในช่วงหลายสัปดาห์ที่ผ่านมา มีความเห็นในทางลบเกี่ยวกับการจัดประมูล ที่มีการแบ่งคลื่นความถี่ออกเป็นช่วงๆกัน และผู้เข้าร่วมประมูลที่มีคุณสมบัติที่จะได้รับใบอนุญาตจะได้ปริมาณความถี่ รวมไม่เกิน 15 MHz ต่อผู้ให้บริการ ซึ่งเป็นปริมาณความถี่ที่เหมาะสมทางเทคนิค และยังมีกรณีความหมายของการประมูลที่ไม่ถูกต้องนัก โดยได้คัดค้านว่า “การประมูล” หมายถึงต้องมี อุปทาน มากกว่า อุปสงค์ และ “ราคาประมูลสุดท้ายต้องสูงกว่าราคาเริ่มต้นมากกว่าร้อยละ 10”

สรุปได้ว่าการประมูลของกสทช. ไม่ได้สร้างความเสียหายแก่ภาครัฐ หรือเอื้อประโยชน์แก่ภาคเอกชน เนื่องจาก

- 1) หากเปรียบเทียบกับราคาประมูลในต่างประเทศ ราคาประมูลคลื่นความถี่ 2.1 GHz ของประเทศไทยค่อนข้างเป็นราคาที่ยุติธรรม)“ราคาเป้าหมาย” อาจจะสูงเกินไป(
- 2) ยังมีการประมูลคลื่นความถี่ใหม่ อีกหลายครั้งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และสร้างรายได้ให้แก่ภาครัฐ และผู้ให้บริการต้องเตรียมเงินลงทุนเพื่อเข้าร่วมประมูลเพื่อให้สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้

ดังนั้นความสำเร็จของการประมูลคลื่นความถี่ 2.1GHz ที่เกิดขึ้น และการที่ไม่มีข้อคัดค้านกฎหมายที่จะยับยั้งการประมูลในอนาคต จะทำให้มีการพัฒนาในอุตสาหกรรมและให้ประโยชน์และประเทศชาติ

ประโยชน์ด้านเศรษฐกิจและสังคมจากการมีบริการ 3G/4G ในประเทศไทย

นอกเหนือจากรายได้ของภาครัฐที่ได้จากการประมูลคลื่นความถี่ 2.1 GHz ที่มีมูลค่า 41,625 ล้านบาท ผู้ให้บริการคาดว่าจะมีการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานด้านโทรคมนาคมอีกประมาณ 120,000 ล้านบาทเพื่อให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงบนคลื่นความถี่นี้ ซึ่งจากการศึกษาในต่างประเทศเกี่ยวกับประโยชน์ของการลงทุนในอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงต่อการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ สามารถแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

- 1) สร้างการเติบโตให้แก่เศรษฐกิจ วัดโดยผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ)(Gross Domestic Product: GDP)
- 2) เพิ่มความสามารถในการผลิตของแรงงาน (Labor productivity)
- 3) เพิ่มการจ้างงาน (Employment)
- 4) ส่งเสริมสวัสดิการทางสังคม (Social welfare)

ซึ่งประโยชน์จากการลงทุนในอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเป็นที่รับรู้โดยภาครัฐอยู่แล้ว ซึ่งรวมถึงนโยบาย Smart Thailand ที่มีเป้าหมายที่จะให้คนไทยร้อยละ 80 เข้าถึงบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงภายใน 3 ปี และร้อยละ 95 เข้าถึงบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงภายในปี พ.ศ.2563 ซึ่งจะสร้างประโยชน์ให้แก่ประเทศไทยเป็นอย่างมาก

การให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงแบบไร้สายในระบบ 3G และ 4G ที่จะทำได้หลังจากการจัดสรรคลื่นความถี่ 2.1 GHz จะเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะนำบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในราคาที่คนไทยสามารถจ่ายได้ ไปสู่คนไทยในเมืองใหญ่ ในภูมิภาคต่างๆและในพื้นที่ห่างไกล โดยระเบียบของผู้รับใบอนุญาตคลื่นความถี่ 2.1 GHz ระบุว่าต้องมีการให้บริการครอบคลุมประชาชนอย่างน้อยร้อยละ 50 ใน 2 ปี และร้อยละ 80 ใน 4 ปี รวมทั้งต้องจ่ายค่าธรรมเนียมสำหรับการบริการสาธารณะ (Universal Service Obligation: USO) อีกร้อยละ 3.75 ของรายได้ ให้แก่ กสทช. ไปขยายการให้บริการไป .เพื่อให้ กสทช. ยังพื้นที่ที่ไม่คุ้มค่าเชิงพาณิชย์ ช่วยให้ครอบคลุมประชากรร้อยละอย่างไรก็ตามการขยายโครงข่ายด้วยคลื่นความถี่ 2.1 GHz นั้นไม่มีประสิทธิภาพด้วยข้อจำกัดทางเทคนิค แนวทางที่มีประสิทธิภาพที่ใช้ในต่างประเทศคือการใช้คลื่นความถี่ 2.1 GHz ในเมืองใหญ่และเขตเมือง และใช้คลื่นความถี่ 850 MHz หรือ 900 MHz สำหรับบริการ 3G ในพื้นที่นอกเมือง ซึ่งคลื่นความถี่เหล่านี้มีพร้อมให้บริการอยู่แล้วในประเทศไทย ดังนั้นแนวคิดการขยายโครงข่ายให้ครอบคลุมมากกว่าร้อยละ 80 ด้วยคลื่นความถี่ 2.1GHz จึงไม่เหมาะสม แม้แต่เป้าหมายที่ร้อยละ 80 เองยังเป็นเป้าหมายที่สูงมากอยู่แล้ว สำหรับประเทศที่มีความหนาแน่นของประชากรค่อนข้างต่ำ

มีการศึกษาจากหลายฝ่าย ทั้ง ITU ธนาคารโลก (World Bank) องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและพัฒนา (Organization of Economic Co-operation and Development: OECD) GSMA และการศึกษาในประเทศ แสดงให้เห็นถึงประโยชน์ของบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่มีต่อระบบเศรษฐกิจในหลายๆ ด้าน ดังต่อไปนี้

- 1) สำหรับประเทศกำลังพัฒนาอย่างประเทศไทย การเพิ่มขึ้นของการเข้าถึงบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง (Broadband Penetration) ของประชากรทุกร้อยละ 10 จะทำให้การเติบโตของเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.38 หรือประมาณ)150,000 ล้านบาทสำหรับประเทศไทยและสำหรับบริการแบบไร้สายนั้น การศึกษาของประเทศ (ได้หวั่นระบุนว่า การเพิ่มขึ้นของบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงแบบไร้สายจะทำให้การเติบโตของเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น ร้อยละ0.3 หรือประมาณ 30,000 ล้านบาทสำหรับประเทศไทย(
- 2) การเพิ่มขึ้นของการเข้าถึงบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงของประชากรร้อยละ 10 สามารถเพิ่มประสิทธิภาพของระบบเศรษฐกิจประมาณร้อยละ 3.6 และอัตราค่าบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเป็นปัจจัยสำคัญของการเข้าถึงบริการในประเทศที่มีรายได้ต่ำของ OECD ที่ซึ่งอัตราค่าบริการที่ต่ำจะมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการผลิตของแรงงานที่สูงขึ้น
- 3) การลงทุนในอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงมูลค่า 10,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในประเทศสหรัฐอเมริกา จะเพิ่มการจ้างงานประมาณ 180,000 ตำแหน่งต่อปี และ การลงทุนมูลค่า 7,500 ล้านดอลลาร์สหรัฐในประเทศอังกฤษจะสร้างการจ้างงานอีก 211,000 ตำแหน่งต่อปี
- 4) อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงจะทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการของภาครัฐได้อย่างเท่าเทียม เช่น การศึกษา และสาธารณสุข ผ่านบริการอิเล็กทรอนิกส์
- 5) สถาบัน Digital Divide ประมาณการว่า ด้วยอัตราการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่เพียงร้อยละ 12 ของครัวเรือนของประเทศไทยในปีพ.ศ. 2553 อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงก็สามารถสร้างอัตราการเติบโตของ GDP ประเทศไทยได้ถึงร้อยละ 0.9

ประเด็นที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นนั้นเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องนำมาพิจารณา แต่ไม่ได้มีการกล่าวถึงในช่วงเวลาหลายสัปดาห์ที่ผ่านมาที่มีการต่อต้านหรือคัดค้านผลการประมูลคลื่นความถี่ 2.1 GHz ซึ่งผมหวังว่าการวิเคราะห์และข้อมูลข้างต้นจากมุมมองของมืออาชีพที่เป็นอิสระ จะเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับการพิจารณา และทำให้ความไม่แน่นอนนี้สิ้นสุดลง หากเราไม่สามารถแก้ปัญหาความไม่แน่นอนนี้ได้จะสร้างความเสียหายอย่างใหญ่หลวงแก่ประเทศไทย ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ประโยชน์เพียงประการเดียวที่เกิดขึ้นจากการประมูลนั้นคือ ประโยชน์สำหรับประชาชนคนไทยทุกคน

Dominic Arena เป็นกรรมการบริหาร (Managing Partner) ของบริษัท Value Partners Management Consulting ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และอินเดีย โดย Dominic Arena เป็นที่ปรึกษาให้แก่ บริษัทโทรคมนาคมและการสื่อสาร หน่วยงานกำกับดูแล และหน่วยงานภาครัฐ หลายแห่งในภูมิภาค ในงานที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาด้านแผนยุทธศาสตร์ การกำกับดูแล และด้านอื่นๆ โดยมีประสบการณ์ในอุตสาหกรรมโทรคมนาคมและการสื่อสารในประเทศไทยประมาณ 11 ปี และมีประสบการณ์ในอุตสาหกรรมนี้ประมาณ 18 ปีในสาขา วิศวกรรมโทรคมนาคม และที่ปรึกษาด้านการบริหารและปฏิบัติการ

Contact information

Value Partners

dominic.arena@valuepartners.com

7 Temasek Boulevard

+65 9879 3180 / +66 (0)869 42 92 92

Suntec Tower One #26-04

Singapore 038987

Telephone: +65 6820 3388

Facsimile: +65 6820 3389

Value Partners Group

<http://www.valuepartners.com>